

Milieueffectrapportage

Gevoelig gebied op grond van de Monumentenwet, bestemmingsplan Westerpark ABC te Amsterdam

Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 9 maart 2001,
200005284/2

(mr. De Vries)

Trefwoorden: m.e.r.-beoordeling, oppervlakte van het gevoelig gebied, gevoelig gebied op grond van de Monumentenwet 1988

[gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, onderdeel A en onderdeel D, categorie 10.1; Monumentenwet 1988, artikel 3, eerste lid]

Samenvatting:

Bij besluit van 25 januari 2000 heeft de stadsdeelraad Westerpark het bestemmingsplan "Westerpark ABC" vastgesteld. Gedeputeerde staten van Noord-Holland hebben bij besluit van 14 augustus 2000 beslist over de goedkeuring van het bestemmingsplan. Tegen dit besluit hebben verzoekers beroep ingesteld. Bij brief van 13 november 2000 hebben verzoekers de Voorzitter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Het plan maakt de ontwikkeling van het voormalige terrein van de Westergasfabriek en omgeving mogelijk. Bij het bestreden besluit hebben gedeputeerde staten van Noord-Holland het plan goedgekeurd.

Verzoekers kunnen zich niet met het plan verenigen en voeren aan dat aan het plan ten onrechte geen beoordeling ten grondslag heeft gelegen of een milieu-effectrapportage had moeten worden uitgevoerd.

Uit ten tijde van het vaststellingsbesluit van het plan geldende Wet milieubeheer in samenhang met het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage 1994 volgt dat bij de vaststelling van een ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg, wijziging of uitbreiding voorziet van een recreatieve of toeristische voorziening die een oppervlakte van 10 ha of meer in een gevoelig gebied omvat, nader dient te worden beoordeeld of een MER moet worden opgesteld. Onder gevoelig gebied moet onder meer worden verstaan een gebied dat krachtens artikel 3, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 is aangewezen als beschermd monument, zo blijkt uit onderdeel A van de bijlage bij het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994.

De culturele bedrijvigheid en evenementen worden geconcentreerd in het gebied aangeduid met het cijfer 3. Dit gebied waarop recreatieve voorzieningen kunnen worden gerealiseerd omvat iets minder dan 10 ha. Direct aansluitend aan dit gebied ligt echter een gebied van ongeveer 1 ha dat in de structuurschets met arcering is aangeduid en waarin het zogeheten Cité des Arts dient te worden gerealiseerd. Mede gelet op de in dit gebied volgens de planvoorschriften toegelaten nieuwbouw voor culturele bedrijvigheid, in het plan omschreven als bedrijvigheid gericht op (de productie van) culturele voorstellingen, manifestaties, diensten en goederen inclusief de daartoe ondersteunende voorzieningen als bedoeld in het Besluit m.e.r. worden gerealiseerd. Gelet op het voorgaande is de Voorzitter van oordeel dat het plan als eerste voorziet in een recreatieve voorziening met een oppervlakte van meer dan 10 ha in een gevoelig gebied. Nu de zogeheten m.e.r.-beoordelingsprocedure niet heeft plaatsgevonden, is de Voorzitter van oordeel dat het plan in strijd met de Wet milieubeheer in samenhang met het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994 is vastgesteld. De Voorzitter is op grond van het voorgaande van oordeel dat, gelet op de betrokken belangen, onverwijld spoed het treffen van een voorlopige voorziening rechtvaardigt. Het bestreden besluit wordt geschorst.

de stichting "Stichting Wijkcentrum Staatslieden- en Hugo de Grootbuurt" en de vereniging "Vereniging Vrienden van het Westpark", beide gevestigd te Amsterdam, verzoekers,

en

gedeputeerde staten van Noord-Holland,

verweerders

NOOT

Nog niet eerder is er uitspraak gedaan over het begrip 'gevoelig gebied', zoals omschreven in onderdeel A van de bijlage bij het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, in relatie tot de Monumentenwet. Ook de Monumentenwet kan een titel verschaffen voor het begrip 'gevoelig gebied' zo blijkt uit punt e. onder de begripsomschrijving van 'gevoelig gebied'. Dat daarnaast de rechter de oppervlaktemaat van het gebied op basis van functionele criteria en niet op basis van op de kaart aangegeven "recreatieve doeleinden"-gebieden beoordeeld is logisch en geeft wederom aan dat zelden een nettobeoordeling maar bijna altijd de bruto-opvatting geldt. Zo ook hier.

Opnieuw wordt duidelijk dat de rechter een expliciet en goed gemotiveerd beoordelingsbesluit wil zien. Een dergelijk besluit bestaat niet alleen uit de formulering dat er geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden gemaakt, maar dient vooral ook aan te geven waarom er geen sprake is van bijzondere omstandigheden op grond van art. 7.4 annex 7.8b Wet milieubeheer.

Tot slot, nog twee – kleinere – punten. Ten eerste wordt de afkorting MER gehanteerd op een wijze die verwarring kan wekken. De Commissie voor de m.e.r. hanteert de afkorting m.e.r. voor de procedure (m.e.r. = milieueffectrapportage) en derhalve wordt ook het Besluit m.e.r. op deze wijze afgekort, omdat het niet alleen over het milieueffectrapport gaat, maar over de gehele procedure. Het milieueffectrapport wordt afgekort tot MER, oftewel het product van de m.e.r.-procedure. Het zou goed zijn om deze afkortingen consequent te gebruiken, om onnodige misverstanden te voorkomen. Het tweede punt is - zo mogelijk - belangrijker. De Voorzitter verwijst in deze uitspraak bij herhaling naar het Besluit m.e.r. 1994. Echter, in deze uitspraak wordt eigenlijk gerefereerd naar het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994 (zoals gewijzigd op 8 juni 1999 en in werking getreden op 7 juli 1999). Dit is een essentieel punt, aangezien in het 'oude' Besluit m.e.r. 1994 de Monumentenwet niet genoemd wordt als reden om een bepaald gebied als 'gevoelig gebied' te beschouwen. Het is van groot belang dat in uitspraken een correcte verwijzing naar het juiste Besluit m.e.r. wordt gegeven, aangezien er sprake is van vier verschillende besluiten m.e.r. (het besluit m.e.r. 1987; het gewijzigde Besluit m.e.r. 1987 (1992); het besluit m.e.r. 1994; en het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994 (1999)) terwijl een mogelijke nieuwe wijziging van het Besluit m.e.r. al weer in voorbereiding is en deze zou in 2002 geëffectueerd kunnen worden.

Pieters